

og stille Forslag om saadanne Foranstaltninger, som man mente, at Landboforeningen med noget Udbytte kunde tage fat paa og søge fremmet, og vi vare straks paa det Næne med, at det Punkt, hvor der mest tiltrængtes Rettelse for Hartkornet, var netop Bidraget til Amtsrepartitionsfondene. Vi mente ganske vist ikke at turde forudsætte, at Statskassen kunde afse noget væsentligt Beløb til Rettelse af disse Udgifter; vi mente snarere at maatte gaa ud fra at lette Hartkornet derved, at man søgte at fordele Bidraget til Amtsrepartitionsfonden paa et andet og bredere Grundlag, end der har været brugt hidtil i den største Del af Landet. Ganske vist mente vi ogsaa ligesom de ærede Forslagsstillere, at Statskassen kunde taale at bidrage et forholdsvis mindre Beløb til Rettelsen af Hartkornsudgifterne; men vi vare enige om — og jeg staar fremdeles paa samme Standpunkt — at den Naade, Forslagsstillerne have ment at burde ordne Sagen paa, ved at paalægge Statskassen en Andel i samtlige Udgifter, ikke var hensigtsmæssig og det af flere Grunde. Jeg er imod Formen allerede af den Grund, at Lovforslaget fremtræder med en vis midlertidig Karakter. Jeg tror ikke, at det er hensigtsmæssigt for Landkommunernes og Hartkornets Vedkommende i det hele taget at faa en øjeblikkelig Rettelse i nogle Aar, som der dog er Mulighed for, kan falde bort igen. Jeg tror, at de kommunale Myndigheder rundt omkring paa Landet ville være værre stødte, naar et saadant midlertidigt Tilskud fra Statens Side hører op, end de ville være stødte, hvis et saadant slet ikke var fremkommet. Jeg tænker mig derimod, at man langt snarere skulde gaa til at bestemme ved Lov, at Staten skulde overtage visse af de Udgifter, der nu hvile paa Amtsrepartitionsfondene, og som dog med Føje kan siges snarere at være egentlige Statsudgifter, nemlig de ogsaa her faa meget omtalte Udgifter til Justits-, Politi- og Delinkventvæsenet. Det kan dog ikke nægtes, at det at holde Fred og Ro i Landet, at afholde Udgifter til Forbrøderes Underhold, Transport o. s. v., vedligeholde Ting- og Arresthuse, dog nærmest er at betragte som Statsforanstaltninger, der dog virkelig maa betragtes som Samsundssopgaver i Almindelighed, og ikke i sin Tid med nogen tynderlig Føje kan være lagt over paa Kommunerne. Jeg kan i øvrigt til en vis Grad slutte mig til den ærede Ordførers Tanke, naar han fremhævede, at Forslaget fandt sin fulde Besøjelse deri, at Amtskommunerne havde en Ud-

gift til Vedligeholdelsen af deres Bevæsen, der omtrent modsvarede det Beløb, han nu kræver af Staten. Jeg kan sympatisere med den ærede Ordførers Tanke, for saa vidt jeg erkender, at den Udgift, er saa betydelig og vejer saa stærkt i Amtskommunernes samtlige Udgifter, at der kunde være god Føje til, at man paa dette Punkt lod Staten, hvis den havde Raad dertil, træde til med et Bidrag. Men jeg er absolut imod den Naade, hvorpaa de ærede Forslagsstillere foreslaa Sagen ordnet, nemlig ved simpelt hen at sige, at Staten betaler det halve af Amtsrepartitionsfondenes samlede Udgifter. Jeg er derimod, allerede af den Grund, at det jo vil falde ganske overordentlig ulige paa de forskellige Amtsraadsreds, efterom det jo kan ses af de sidste Meddelelser, vi have i Statistisk Tabelværk, at der allerede den Gang var en enkelt Amtsraadsreds her i Landet, som havde Udgifter, der svarede til 32 Kr. 49 Ø. pr. Tønde Hartkorn, medens den Amtskommune, der svarer mindst, kun havde en Udgift af 8 Kr. pr. Td. Hartkorn. Den højtbesattede Kommune er, som man kan slutte sig til, Kjøbenhavns Amtskommune. Den har nu en Udgift, der svarer til 36 Kr. pr. Td. Hartkorn, medens Sorø Amtskommune, der, saa vidt jeg ved, er den, der har den mindste Stat, stadig staar paa 8 Kr. pr. Td. Hartkorn. Resultatet efter Lovforslaget vilde da blive, at Kjøbenhavns Amtskommune vilde faa godtgjort af Statskassen et Beløb svarende til 18 Kr. pr. Td. Hartkorn, medens Sorø Amtsraadsreds kun vilde faa 4 Kr. Jeg skal ikke sige, at det er en absolut afgørende Indending, da man paa den anden Side med Føje kan sige, at det vil være retfærdigt, fordi Tilskuddene deles i nøje Forhold til de samlede Udgifter. Men jeg for mit Vedkommende skal villig erkende, at Kjøbenhavns Amtsraadsreds i Følge hele sin Beliggenhed har saadanne Fordele for Hartkornet, at man ikke kan forlange, at den absolut skal stilles lige med de øvrige Amtsraadsreds over alt i Landet. Derimod kan jeg som sagt meget vel tænke mig, at det, naar Statskassen blev saaledes situeret, at den kunde undvære et Beløb paa et Par Millioner Kr. til Skattelettelse, saa vilde være en særdeles fornuftig og ganske svarlig Benyttelse af dette Beløb at lade det komme Amtsrepartitionsfondene til gode. Men saa vilde jeg rigtignok meget tilraade, at man gif den Vej at tage saadanne bestemte Udgifter bort fra Amtsrepartitionsfondene, som i og for sig ere rene Statsudgifter, saaledes som dem, jeg nylig nævnte,